

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 9 IR 25
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (toliau tekste – ir Įstatymas) 4 straipsnyje vienu iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra nurodytas viešumo ir skaidrumo principas. Tačiau įstatyme nėra nuostatų arba jų yra nepakankamai, kurios užtikrintų viešumo ir skaidrumo principų įgyvendinimą tiek, kiek tai susiję su informacijos gavimu iš mero ir administracijos. Projekto tikslas – užtikrinti mero ir administracijos veiklos viešumą ir skaidrumą. Projekto uždavinys – sudaryti prielaidas savivaldybės tarybos nariui teisės į informaciją įgyvendinimui – gauti mero ir savivaldybės administracijos teisės aktus, kitus veiklos dokumentus, kurie reikalingi savivaldybės tarybos nariams jų veikloje atliekant savivaldybės tarybos nario funkcijas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Jurgis Razma.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Įstatyme nenumatyta nei mero priimtų potvarkių viešo skelbimo būtinybė, nei galimybės tarybos nariams susipažinti su savivaldybės administratoriaus priimtais teisės aktais ir kitais dokumentais, susijusiais su viešuoju administravimu, kurie gali būti reikšmingi savivaldybės Tarybos nariui planuojant rengti ir/arba siūlyti rengti atitinkamą savivaldybės tarybos sprendimo projektą. Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, jog Savivaldybės tarybos narys Savivaldybės tarybos reglamento nustatyta tvarka turi teisę siūlyti savivaldybės tarybai svarstyti klausimus, rengti savivaldybės tarybos sprendimų projektus, iš mero, vicemero, savivaldybės administracijos ar kitų savivaldybės įstaigų, savivaldybės valdomų įmonių gauti visą tarybos nario veiklai reikalingą su savivaldybės taryboje nagrinėjamais ar rengiamais nagrinėti klausimais susijusią informaciją, kreiptis su paklausimais į savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos, kitų savivaldybės įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovus ir valstybės tarnautojus. Tačiau pirmoji nurodyta įstatymo nuostata tiek, kiek ji susijusi su teise gauti savivaldybės tarybos nariui informaciją neapima tų situacijų, kai savivaldybės tarybos nariui teisė žinoti iškyla dar prieš pradėdant rengti konkretų savivaldybės tarybos sprendimą ar jį jau priėmus. Kita galiojanti nuostata, kuri siejama su galimybe kreiptis su paklausimais į savivaldybės administracijos vadovus ir valstybės tarnautojus taip pat neapima visų situacijų arba apsunkena šios teisės įgyvendinimą tais atvejais, kai savivaldybės

tarybos narys neturi numanomos reikšmingos informacijos, jis negali tiksliai suformuluoti paklausimo ir tokiu būdu jo teisė pateikti paklausimą lieka neįgyvendinta arba itin apsunkinta ne tik jam, bet ir savivaldybės administracijos vadovui ar valstybės tarnautojui į kurį tuo pačiu klausimu savivaldybės tarybos narys kreipiasi kelis kartus. Tokiu šiuo metu galiojančiu teisiniu reguliavimu atitinkamais atvejais yra neužtikrinamas arba apsunkinamas savivaldybės tarybos nario teisės gauti informaciją bei pateikti paklausimus įgyvendinimas, tokiu reguliavimu sudaromos ir prielaidos atitinkamais atvejais nepaisyti Įstatyme įtvirtinto savivaldybės veiklos viešumo ir skaidrumo principo.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siekiant užtikrinti mero veiklos viešumą, skaidrumą ir savivaldybės tarybos nario teisę gauti reikalingą informaciją savivaldybės tarybos nario veikloje siūlau papildyti Įstatymo 25 straipsnio 5 dalį, joje nustatyti ne tik tai, kad mero sprendimai informinami potvarkiais, bet ir nustatyti, kad mero priimti potvarkiai būtų skelbiami savivaldybės interneto svetainėje.

Siekiant užtikrinti savivaldybės tarybos nariui teisę gauti reikalingą informaciją iš savivaldybės administratoriaus ir valstybės tarnautojų, taip kartu įgyvendinant šių subjektų veikloje viešumo ir skaidrumo principus, siūlau Įstatymo 9 straipsnyje nustatyti savivaldybės tarybos nariui teisę susipažinti elektroninėje duomenų valdymo sistemoje su savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, kitais savivaldybės administracijos veiklos dokumentais, susijusiais su viešuoju administravimu, išskyrus atvejus, kai šiuose dokumentuose esančių duomenų atskleidimas yra ribojamas įstatymais. Kai savivaldybėje nėra elektroninės duomenų valdymo sistemos arba kai ši sistema laikinai neveikia, savivaldybės tarybos nariui suteikti teisę susipažinti su savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais ir kitais dokumentais savivaldybės administracijos patalpose pagal savivaldybės administracijai raštu arba žodžiu pateiktą prašymą.

Priėmus šias įstatymo pataisas būtų aišku, kur skelbiami priimti mero potvarkiai; sudarytos galimybės tarybos nariams gauti reikšmingą informaciją, kuri reikalinga jiems vykdant savivaldybės tarybos nario funkcijas. Tuo pačiu būtų užtikrintas savivaldybės veiklos viešumo, skaidrumo principų užtikrinimas visose savivaldybėse, įskaitant ir tas, kuriose šiuo metu reglamentais mero potvarkių skelbimas savivaldybės interneto svetainėje nenumatytas. Be to, būtų užtikrintas savivaldybės veiklos viešumo, skaidrumo principų įgyvendinimas ir savivaldybės tarybos nario teisė gauti reikalingą informaciją iš savivaldybės administratoriaus ir valstybės tarnautojų tiek, kiek gaunama informacija (administracijos direktoriaus įsakymai, kiti savivaldybės administracijos veiklos dokumentai) yra susijusi su viešuoju administravimu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru

dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma, priešingai, bus sutaupomos savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų darbo laiko sąnaudos.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymas nesusijęs su įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Savivaldybėms gali prireikti koreguoti reglamentus, jei juose Įstatyme siūlomos įtvirtinti nuostatos nebuvo numatytos.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektų nuostatos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Savivaldybėms gali prireikti koreguoti reglamentus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų nuomonės negautos.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„mero potvarkis“, „tarybos nario teisės“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Seimo narys
Jurgis Razma